

Verdwenen in 1996

Frans Vanzielegheem

1 Verledens "Postje"

In de Moerplasstraat werd het "postje" van Julien Verleden met de grond gelijk gemaakt.

De gebouwen bestonden uit een woning met een schuur ernaast, waar ook ruimte was voor een paar koetjes. Apart, omwille van het brandgevaar, stond een ruim "ovenbeur", waar ze zelf hun brood konden bakken. De gebouwen dateren waarschijnlijk uit het begin van de negentiende eeuw,

maar bij de afbraak werd geen aanwijzingen van bouwjaar gevonden. Het was een typische "kortwoonst" waarbij de man uit gaat werken als dagloner en de vrouw het huishouden doet. Samen boerden ze op dit "postje" dat slechts 54 a. 90 ca. groot was.

Een kleine speurtocht in het verleden leverde maar weinig gegevens op: de Ferraris-kaart van 1771-78 kon geen uitsluitsel geven over een mogelijke woning of bebouwing ter plaatse. Volgens het "Heerelijcken Rente-Boek" van 1780 stonden in de - toen al bestaande - Moerplasstraat nog maar weinig woningen. Wel luisterden enkele percelen grond naar wélklinkende namen:

"... een hapte stuck land genaemt 't moerplas stuck..."

"de maeger heye", "den bouckweistoppel", "Pierfiers stuck", "den Craeyhekt busch", "de Claer-brouck meerschen", "de Moerkens", enz.

Het ziet er dus naar uit dat dit boerderijtje uit de negentiende eeuw stamt, alhoewel de teruggevonden koopakten slechts tot 1934 teruggaan.

Bij het notariskantoor van notaris Desaegher verkocht Aloïs Lips (landwerker, °Rudder-voorde 23/09/1860), gehuwd met Juliana Mortaignie dit eigendom aan Conrard D'Hooghe-Lips (°Koolskamp 13/10/1885) voor BEF 23.000.

Conrard D'Hooghe-Lips verkocht het op zijn beurt op 27/06/1939, via notaris F. Vandeputte, aan het echtpaar Julien Verleden (werkman) -Yvonne Blondeel (huishoudster) voor de ronde som van BEF 35.000.

Ondertussen kocht Julien Verleden bij de reeds vermelde 54 a. 90 ca. nog 4 a. 75 ca. bij, overschotten van onteigeningen voor de A17, uitgevoerd door de Belgische staat.

De huidige eigenaars van het onroerend goed Noël Van Dorpe - Lory Baert sloopten de bouwvallige gebouwen voor het bouwen van een landelijke woning met stijl.

2 Commerciehuis in de “Droogenbroodstraat”

Het huis ten noorden van de cinema De Keizer, Vanwalleghemtjes schoenwinkel, verdween in 1996 en het perceel werd geïntegreerd in de woning van Dr. Vandenbussche. Het was al ettelijke jaren geen “huis van commercie” meer.

De winkel werd opengehouden tot 1985 door Rachel Bertrem, echtgenote van Sylveer Vanwalleghem. Beiden zijn intussen al overleden.

Sylveer Vanwalleghem, schoenmaker, kocht het huis eind jaren vijftig van Jozef Deschepper, echtgenoot van Maria Sauer, voor een half miljoen. Want toen véél geld betekende. Het echtpaar Deschepper-Sauer runden er reeds van voor de Tweede Wereldoorlog een kruideniers- en tabakswinkel. Bij de

verkoop was bedongen dat Jozef Deschepper een “bijleve” van BEF 1.500 per maand zou krijgen. Met de spreuk “Hij leeft nog!” kondigde Sylveer Vanwalleghem, die bekend stond om zijn pittige uitspraken, een verliespost aan.

Hij werkte nooit op maandag omdat het feest van de Heilige Crispyn, patroon van de schoenlappers, steeds op een maandag viel. Sylveer wist echter niet welke maandag en liet er dus geen enkele voorbij gaan.

De kinderen van Vanwalleghem verkochten het pand aan Dr. Vandenbussche die er zijn woning mee verruimde.

Het perceel, vlak in het centrum gelegen, moet reeds eeuwenlang bebouwd zijn. Op de Ferraris-kaart staat er reeds een woning aangeduid, en in het “Heerelijcken Rente-Boek” van 1780 vinden we ene Hieronimus Debaille terug als eigenaar van een pand

dat als volgt gesitueerd wordt:

“noord ...over de beke een behuysde erfve (palende) west de gesejde straete”.

3 Artoishoek volledig gesloopt

Het huis van Polydor Demuynck langs de westzijde van de Roeselarebaan verdween in 1996 voor de aanleg van nieuwe fietspaden.

Het was bewoond door Polydor Demuynck en Bertha Cornette, een rustend landbouwersechtpaar. Voortijds hadden zij hun bedrijf in de Hazelstraat, en toen zij er het bijltje bij neerlegden werd de nu gesloopte woning gekocht. De vorige eigenaar was Jules Carpentier die het in 1968 voor BEF 370.000 van de hand deed. Carpentier had het huis in 1926 van Evaristus Vandenberghe, wonende in Armentières, voor de som van BEF 15.800 gekocht. En deze had het op zijn beurt in 1922 gekocht van Alfons Missinne.

Het huis leunde aan tegen de smidse van Raf Billiet, ook al eerder gesloopt voor dezelfde fietspaden. Beide panden moeten eertijds integraal deel uitgemaakt hebben van het verdwenen “Estaminet Den Artoys”. Duidelijk dichtgemetselde deurgaten kwamen bij de sloop aan het licht. “Den Artoys” was niet alleen herberg, maar tevens brouwerij. Het geheel beschikte over een enorme pompput en in de kelders waren ruime nissen, onmiskenbaar bedoeld voor het stockeren van vaten.

In de inventaris van de Lichterveldse herbergen, opgemaakt in 1779 wordt reeds vermeld:

“d’herberge genaemt Artoys gelegen langst de Calsyde van Brugge op Meenen, voorsien van caemers en peirdestal voor acht peirden, deekt twee bedden voor de gaende man, bewoont by martinus muyle, proprietaris jan baptiste deschryvere, d’herberghe is geectroyeert de 28 April 1759”.

In 1773 staat “Den Artoys” ook als *“brauwerie”* bekend.

Ook op de Ferraris-kaart zijn de gebouwen duidelijk terug te vinden.

Toen later Alidor Billiet er kwam wonen, werd het pand omgebouwd tot smidse, waar zoon Raf nog een ijzerwarenwinkel aan toevoegde.

oooooooooooo

Heemkundige kring Karel Van de Poele